

A műtrágyázás I.

A műtrágyák a szerves trágyákkal ellentétben a növények számára azonnal felvehető tápanyagokat tartalmaznak. Csakhogy a talaj sokat megköt belőlük, sokat pedig átenged a mélyebb rétegekbe, ahol a talajvizet elszennyezik. Ezért csak annyit kell kijuttatnunk amennyit a növény rövid időn belül felvesz és a talaj képes megkötni. Tehát mondhatjuk, hogy **a műtrágyák hatékonyságának kulcsa jórészt a talajban van. Ezért a kijuttatás nagyságát és idejét nemcsak a növények szükségletei, hanem a talaj is befolyásolja.**

I. A növények tápanyagszükséglete

A növények szükséglete a három fő tápelemből a tenyészidő folyamán a következőképpen alakul: csírázáskor a legnagyobb arányban foszfort, később a zöld részek növekedésekor nitrogént és káliumot, természkötődéskor ismét foszfort, terméséréskor pedig káliumot igényelnek.

(tapanyagigeny.jpg)

Abszolút mennyiségben a tápanyagigény a növény testtömegének növekedésével arányban nő.

Az egyes növények eltérő mértékben igénylik a különféle tápelemeket. A nagy zöldtömegű, levelükért termesztett fajok (saláta, spenót, stb.) nitrogén-, a nagy keményítő- és cukortartalmúak (cukorrépa, burgonya, gyümölcsök, stb.) kálium-, míg a magjukért termesztettek (pl. búza) foszforigényesek.

II. A talaj

A kedvező tápanyag-ellátottsághoz jó, levegős talajszerkezet, megfelelő humusztartalom, közömbös körüli kémhatás és megfelelő víztartalom szükséges.

Humuszban és agyagban szegény talajon - tipikusan ilyen a homoktalaj - gyakrabban és kisebb adagokban kell műtrágyázni, mert a tápanyagok nem kötődnek le. Jó megoldás az ilyen területen az egyébként is gyakrabban szükséges öntözéssel egy menetben kijuttatni a műtrágyát tápoldat formájában.

Savanyú talajon kevésbé savanyító műtrágyákat kell használni, ill. meszet kell kijuttatni. Ne dőljünk be annak a nézetnek, hogy a mész bármilyen talajon és mennyiségben csak használ! Különösen káros lehet tápanyagban szegény talajon, mert a mész elősegíti a talaj tápanyagainak gyors kihasználását. Egy régi mondás szerint: "a mésztrágyázás az apákat gazdaggá, a fiúkat koldussá teszi". Tehát meszezés mellett különösen ügyeljünk a tápanyagok pótlására is! Istállótrágyával együtt ne adjunk meszet, mert a nitrogént gyors bomlásra kényszeríti és sok elvész belőle. Tehát először az istállótrágyát, majd egy másik menetben a meszet munkáljuk be. Ez utóbbit elegendő 10-15 cm-re bedolgozni.

A meszezést kiemelten támogatja a Nemzeti Agrár-környezetvédelmi Program alapprogramja (a pályázat benyújtási határideje február 10!) 24 aranykoronánál gyengébb 5-6,5 pH savanyúságú talajon. A kötelező talajvizsgálat alapján 0,4-2 t/ha CaCO₃ hatóanyag kijuttatását teszi szükségessé.

A műtrágyák érvényesüléséhez megfelelő víztartalom szükséges. Csapadék hiányában ezt öntözéssel kell pótolni.

Végül irányadóul megadom a kiskertekben általában kijuttatható műtrágya-hatóanyagok mennyiségét:

Nitrogén: 10-20-(30) dkg/10m²

Foszfor: 3-5-(6) dkg/10m²

Kálium: 12-22-(34) dkg/10m²

Magnézium: 2-5- (6) dkg/10m²

A zárójelben szereplő értékeket csak az erősen tápanyagigényes fajoknál (pl. káposztafélék, cikória, fejes saláta, zeller, sárgarépa, spárga) kötött talaj esetében alkalmazzuk. Kevésbé tápanyagigényes növényeket homoktalajon természetve a legkisebb adagok is elegendőek.

A ténylegesen kiszórandó mennyiségeket a műtrágya hatóanyagtartalma alapján kell kiszámolni, pl. 60%-os kálisóból 40%-kal többet kell adni.

Az egyes műtrágyaféleségeket és kijuttatásuk idejét a következő részben taglalom.